برنامه نویسی با زبان ۲

مجتبى اعجمي

استادیار دانشگاه آزاد اسلامی واحد زنجان

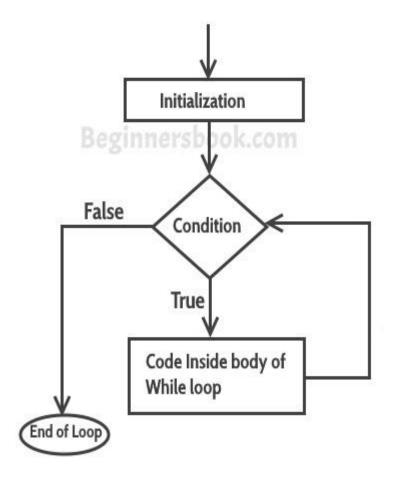
حلقه تكرار

- برای حل بسیاری از مسائل لازم است که دستوراتی تکرار انجام شوند.
  - محاسبه فاكتوريل
  - محاسبه مجموع ارقام یک عدد صحیح
- در زبان برنامه سازی C چندین ساختار برای پیاده سازی حلقه تکرار وجود دارد.
  - for(;;){...}•
    - while(){...} •
  - do ... while (){...} •

while حلقه

```
while (condition test) {

مشوراتی که باید تگرار شوند
}
```

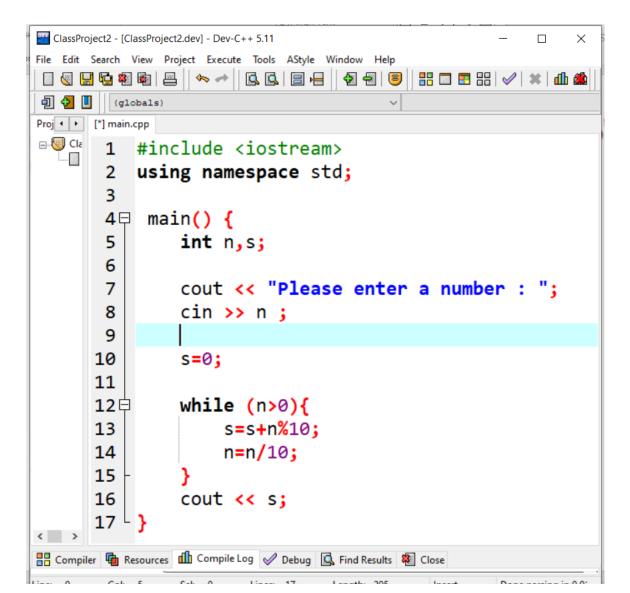

یک برنامه ساده با استفاده از while

```
ClassProject2 - [ClassProject2.dev] - Dev-C++ 5.11
                                                                 Search View Project Execute Tools AStyle Window Help
                                               | 🔡 🗆 🖪 🔐 | 🥒 | 💥 | 🛍 🚵 | | ID2
        (globals)
Proj ← ト
       main.cpp
#include <iostream>
            using namespace std;
             main() {
         5
                int a = 10;
                while( a < 20 ) {
                    cout << "value of a: " << a << |"\n";
       10
                     a++;
       11
       12
       13
< >
Compiler Resources Compile Log 🗸 Debug 🗓 Find Results 🗱 Close
Line: 9
         Col: 38
                  Sel: 0
                           Lines: 13
                                     Length: 165
                                                 Insert
                                                          Done parsing in 0 second
```

```
D:\C Programs\ClassProject2\ClassProject2.exe
                                                                    ×
value of a: 10
value of a: 11
value of a: 12
value of a: 13
value of a: 14
value of a: 15
value of a: 16
value of a: 17
value of a: 18
value of a: 19
Process exited after 0.02443 seconds with return value 0
Press any key to continue . . . _
```

برنامه ای برای محاسبه مجموع ارقام یک عدد صحیح

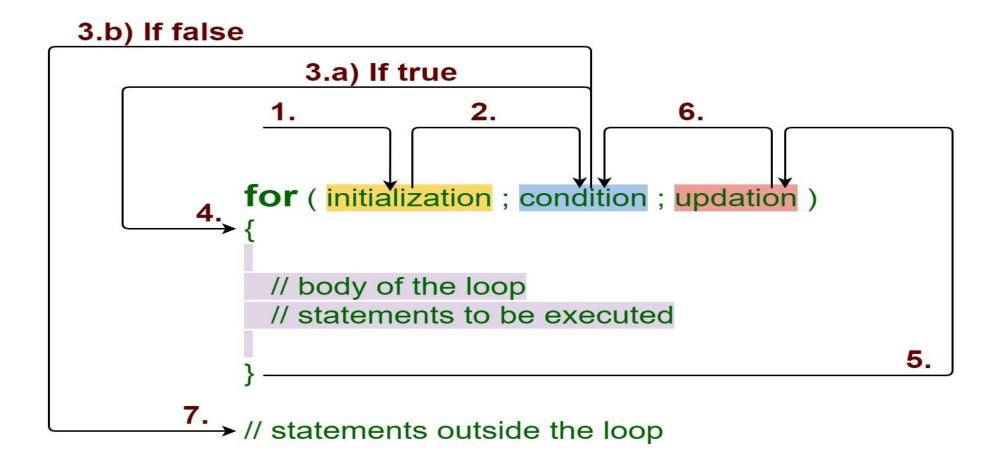

حلقه for

- زمانی از این ساختار استفاده می کنیم که می خواهیم به تعداد دفعات مشخصی دستورات داخل حلقه تکرار شوند.
  - برای شمارش دفعات تکرار از یک متغیر صحیح استفاده می کنیم که به این متغیر اصطلاحا شمارنده (iterator) گویند.

```
for (بهنگام سازی شمارنده زشرط تکرار زمقداردهی اولیه شمارنده) دستوراتی که باید تگرار شوند دستوراتی که باید تگرار شوند }
```

حلقه for

حلقه for : مثال ۱ – ۵ بار چاپ یک رشته

```
ClassProject2 - [ClassProject2.dev] - [Executing] - Dev-C++ 5.11
                                                       File Edit Search View Project Execute Tools AStyle Window Help
a b
        (globals)
[*] main.cpp
    #include <iostream>
    using namespace std;
 3
     main()
 5 ₽
         int i;
 6
         for (i = 1; i <= 5; i++) {
             cout << "Hello World\n";</pre>
10
11
12
13
11
```

```
D:\C_Programs\ClassProject2\ClassProject2.exe
                                                                       Hello World
Hello World
Hello World
Hello World
Hello World
 rocess exited after 0.9941 seconds with return value 0
Press any key to continue . . .
```

حلقه for : مثال ۲ – ۵ بار چاپ یک رشته

```
ClassProject2 - [ClassProject2.dev] - [Executing] - Dev-C++ 5.11
File Edit Search View Project Execute Tools AStyle Window Help
         (globals)
main.cpp
     #include <iostream>
     using namespace std;
 3
      main()
 4
 5 □ {
 6
          int j;
         for (j = 5; j > 0; j--) {
               cout << "Hello World\n";</pre>
 9
10
11
12
13
Compiler Resources Compile Log 🗸 Debug 🗓 Find Results 🗱 Close
              Compilation results...
```

```
D\C_Programs\ClassProject2\ClassProject2.exe — X

Hello World
Hello World
Hello World
Hello World
Hello World

Process exited after 0.764 seconds with return value 0

Press any key to continue . . . _
```

حلقه for : مثال ۳ – ۵ بار چاپ یک رشته

```
ClassProject2 - [ClassProject2.dev] - [Executing] - Dev-C++ 5.11
File Edit Search View Project Execute Tools AStyle Window Help
                  a 🗗 🔳
         (globals)
main.cpp
     #include <iostream>
     using namespace std;
      main()
 5 ₽ {
 6
          int k;
 7
          for (k = 1; k <= 16; k*=2) {
               cout << "Hello World\n";</pre>
10
11
12
13
Compiler Resources Compile Log Debug 🖟 Find Results 🗱 Close
```

```
D:\C_Programs\ClassProject2\ClassProject2.exe
Hello World
Hello World
Hello World
Hello World
Hello World
Process exited after 0.4063 seconds with return value 0
Press any key to continue . . .
```

حلقه for : مثال ۴ – چاپ مقسوم علیه های یک عدد

```
ClassProject2 - [ClassProject2.dev] - [Executing] - Dev-C++ 5.11
ClassProject2 - [ClassProject2.dev] - [Executing] - Dev-C++ 5.11
       Search View Project Execute Tools AStyle Window Help
         📲 🖏 👼 | 📇 | 🏎 → | 🗓 🗓 | 🚍 🖟 | 🐼 📲 | 🚱 | 🔡 | 🔡 | □ 🖽 🖽 | ✓ | 🗱 | IDM-GCC 4.9
main.cpp
      #include <iostream>
      using namespace std;
       main()
  5 □ {
            int n,i;
            cout << "Please enter a number: ";
            cin >> n;
11
            for (i = 2; i <= n/2; i++) {
                  if ( n%i == 0 )
13
                        cout << i <<"\t";
14
15
16
17
Compiler Resources Compile Log Debug A Find Results Close
                              Lines: 19
                                          Length: 238
                                                                Done parsing in 0.015 seconds
                                                       Insert
```

```
D:\C_Programs\ClassProject2\ClassProject2.exe
Please enter a number: 5
Process exited after 4.621 seconds with return value 0
Press any key to continue . . .
```

حلقه for : مثال ۵ – محاسبه و چاپ ب.م.م دو عدد

```
ClassProject2 - [ClassProject2.dev] - [Executing] - Dev-C++ 5.11
     Search View Project Execute Tools AStyle Window Help
    (globals)
main.cpp
 1 #include <iostream>
    using namespace std;
    main()
 5 ₽ {
         int Num1, Num2, i, GCD;
         cout <<"Please Enter two integer Values :";</pre>
         cin >> Num1 >> Num2;
11
         for(i = 1; i <= Num1 && i <= Num2; i++)
12
13 🗦
             if(Num1 % i == 0 && Num2 % i == 0)
14
15
                  GCD = i;
16
17
         cout <<"GCD of " << Num1 <<" and "<< Num2 <<" is " << GCD;
18
19 <sup>L</sup> }
20
🔡 Compiler 🖷 Resources 🛍 Compile Log 🧹 Debug 🗓 Find Results 🕷 Close
```

حلقه for : مثال ۵ – محاسبه و چاپ فاکتوریل یک عدد

```
ClassProject2 - [ClassProject2.dev] - [Executing] - Dev-C++ 5.11
     Search View Project Execute Tools AStyle Window Help
        main.cpp
    using namespace std;
                                                                              D:\C_Programs\ClassProject2\ClassProject2.exe
                                                                                                                         Please Enter an integer number : 5
    main()
                                                                             5! is 120
 5 ₽ {
                                                                             Process exited after 6.611 seconds with return v
        int N, j, F;
                                                                             alue 0
 8
                                                                             Press any key to continue . . .
 9
         cout <<"Please Enter an integer number : ";</pre>
         cin >> N;
10
11
         F=1;
         for(j = 2; j \leftarrow N; j++){
13 ₽
             F*=i;
14
15
16
17
         cout << N <<"! is " << F;
18
20
```

حلقه for: مثال ۶ – تشخیص اول بودن یک عدد

- برای نوشتن الگوریتم تشخیص اول بودن یا نبودن یک عدد می توان از نکته زیر استفاده کرد:

عددی مانند n اول است اگر که به هیچ یک از اعداد ۲ تا $\sqrt[2]{n}$ بخشپذیر نباشد.

```
1 #include <iostream>
 2 #include <math.h>
 3 using namespace std;
 4pint main() {
 5 int n, flag, i;
 6 cout<<"Please enter an integer number greater than 2 >";
   cin>>n;
 8 \mid flag = 1;
 9pfor(i=2;i<sqrt(n);i++){
        if (n%i==0){
10 ₽
11
            flag = 0;
12
            break;
13
14 | }
15 if(flag==1){
        cout<<"The number is prime";</pre>
16
17 | }
18 p else{
        cout<<"The number is not prime";</pre>
19
20 - }
21 <sup>1</sup> }
```

D:\MyCppProjects\newProject\newProject.exe

Please enter an integer number greater than 2 >23
The number is prime
-----Process exited after 2.934 seconds with return value 0
Press any key to continue . . .

حلقه های for تودر تو: مثال

```
ClassProject2 - [ClassProject2.dev] - [Executing] - Dev-C++ 5.11
     Search View Project Execute Tools AStyle Window Help
         - TDM-
        (globals)
main.cpp
    #include <iostream>
     using namespace std;
     int main()
 5 □ {
         int i,j;
         for (i = 1; i <= 10; i++) {
 9 🖨
              for (j=1; j<=10; j++){
                   cout << " " <<ii*j;
10
11
              cout << "\n";
12
13
14
15
16
Compiler Resources Compile Log 🖉 Debug 🗓 Find Results 🍇 Close
```

```
D:\C_Programs\ClassProject2\ClassProject2.exe
   2 3 4 5 6 7 8 9 10
 2 4 6 8 10 12 14 16 18 20
 3 6 9 12 15 18 21 24 27 30
 4 8 12 16 20 24 28 32 36 40
 5 10 15 20 25 30 35 40 45 50
 6 12 18 24 30 36 42 48 54 60
 7 14 21 28 35 42 49 56 63 70
 8 16 24 32 40 48 56 64 72 80
 9 18 27 36 45 54 63 72 81 90
 10 20 30 40 50 60 70 80 90 100
Process exited after 0.766 seconds wi
th return value 0
Press any key to continue . . .
```

طقه do ... while

ساختاری که دستورات داخل آن حداقل یکبار اجرا می شوند.
 شرط در انتها بررسی می شود.

```
do {
دستوراتی که باید تکرار شونه
} while (condition test)
```

```
1.

// body of the loop

// statements to be executed

3. ____updation

4. ___while ( condition );

5.b) If false ____// statements outside the loop
```

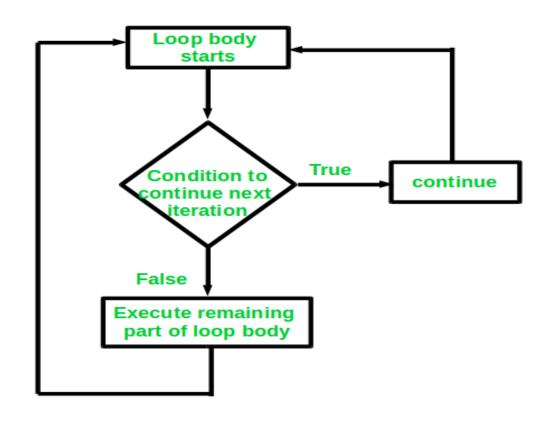

حلقه do ... while مثال: برنامه ای که تا زمانی که کاربر کاراکتر @ را وارد کند از او ورودی می گیرد

```
ClassProject2 - [ClassProject2.dev] - [Executing] - Dev-C++ 5.11
                                                                     D:\C_Programs\ClassProject2\ClassProject2.exe
                                                                                                                          Search View Project Execute Tools AStyle Window Help
       (globals)
main.cpp
     #include <iostream>
     using namespace std;
 3
     main()
 5 ₽ {
 6
          char ch;
         do {
                                                                    done
              cin >> ch;
10
          } while (ch != '@');
11
                                                                    Process exited after 44.53 seconds with return va
12
                                                                    lue 0
         cout << "done";
13
                                                                    Press any key to continue . . .
14
15
16
Compiler Resources Compile Log Debug  Find Results  Close
```

دستور continue

• هر گاه که این دستور اجرا شود دور بعدی حلقه شروع می شود. • دستورات داخل حلقه بعد continue اجرا نمی شوند.

دستور continue: مثال

```
ClassProject2 - [ClassProject2.dev] - [Executing] - Dev-C++ 5.11
                                                                 File Edit Search View Project Execute Tools AStyle Window Help
                   == □ == | ✓ | 💥 | 🛍 🛣 | IDM-
         (globals)
     #include <iostream>
     using namespace std;
     int main()
 5 ₽ {
          for (int i = 1; i \leftarrow 10; i++) {
 8
                if (i == 6)
10
                     continue;
11
12
                else
13
                     cout <<"\t" << i << "\n";
14
15
16
Compiler Resources Compile Log Debug 🖟 Find Results 🕷 Close
```

```
D:\C_Programs\ClassProject2\ClassProject2.exe
                                                      8
          9
          10
Process exited after 2.788 seconds with return va
lue 0
Press any key to continue . . .
```